

VERKOOP AANDELEN VERSUS VERKOOP (HANDELSFONDS) BEDRIJFSTAK

Verskillende familiale ondernemers staan aan de vooravond van de overdracht van hun onderneming naar de volgende generatie (en/of derden indien geen opvolgers zich aanbieden). De familiale ondernemer Robert Bravo stelt evenwel vast dat het in het huidige economisch klimaat zeer moeilijk is om de aandelen van zijn Bvba ProCo te verkopen aan een kandidaat-overnemer. De kandidaat-overnemers zijn veelal niet voldoende vermogend om een financiering te bekomen bij de bank voor de overname van aandelen.

Hoe de overdracht structureren?

- Ofwel door de verkoop van de aandelen Bvba ProCo. Deze verkoop van aandelen is in principe belastbaar in hoofde van de verkoper tenzij de verkoop kadert in een normale verrichting van beheer van zijn privévermogen. Daarentegen kan de koper geen belastbaar voordeel (geen afschrijfbaar materie) halen uit de aankoop van aandelen.
- Ofwel is de verkoper bereid om zijn handelsfonds (bedrijfstak) van de Bvba ProCo te verkopen. De meerwaarde op deze verkoop is belastbaar bij de verkopende partij, maar volledig afschrijfbaar bij de kopende partij.

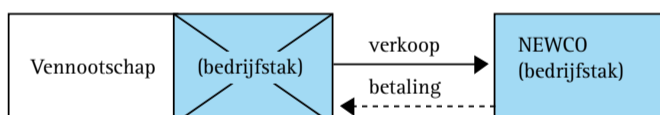
Verkoop van een (handelsfonds) bedrijfstak

ALGEMEEN

Een bedrijfstak kan omschreven worden als het *totaal van de activa en passiva van een afdeling van een vennootschap die uit organisatorisch oogpunt een onafhankelijke exploitatie vormen, die met andere woorden op eigen kracht kan functioneren.*

Bij een verkoop van een bedrijfstak bespreken wij hierna twee aspecten, met name:

- het juridisch aspect en
- het fiscaal aspect

JURIDISCH ASPECT

Bij de overdracht van een bedrijfstak kan gekozen worden tussen twee procedures, met name de overdracht overeenkomstig het gemeen recht enerzijds dan wel de overdracht overeenkomstig de procedure voorzien in het Wetboek van vennootschappen anderzijds.

Overdracht van een bedrijfstak overeenkomstig het gemeen recht

De overdracht van een bedrijfstak overeenkomstig het gemeen recht impliceert een verkoop via een onderhandse verkoopovereenkomst. Deze vrij eenvoudige procedure vereist evenwel dat voor elk vermogensbestanddeel afzonderlijk de gemeenrechtelijke grond- en vormvoorwaarden dienen nageleefd te worden om tegenstelbaar te zijn ten aanzien van derden. De betrokken partijen zullen best regelingen treffen omtrent de overdracht van bepaalde specifieke rechten en verplichtingen (zoals bv. de kennisgeving van overdracht van schuldvordering aan de respectievelijke schuldenaars, het verkrijgen van goedkeuring door de schuldeisers, e.d.m...). Met het oog op de tegenstelbaarheid aan de fiscale en sociale administraties moet er bovendien een certificaat worden aangevraagd bij de

respectievelijke diensten, zoniet is de overnemer hoofdelijk aansprakelijk voor fiscale en sociale schulden uit het verleden.

Overdracht overeenkomstig de vennootschapsrechtelijke procedure

Teneinde meer rechtszekerheid te bekomen kan geopteerd worden om een bedrijfstak over te dragen overeenkomstig de vennootschapsrechtelijke procedure. Deze procedure die voorzien is in het Wetboek van vennootschappen is louter optioneel en behoorlijk omslachtig. Het opteren voor deze procedure biedt daarentegen wel de nodige waarborgen op vlak van tegenwerpelijheid.

De vennootschapsrechtelijke procedure kan als volgt omschreven worden:

- voorstel van overdracht: notariële akte die aan de diverse voorwaarden van het Wetboek van vennootschappen moet voldoen;
- registratie van het voorstel van overdracht;
- neerlegging ter griffie van de rechtbank van koophandel van het voorstel van overdracht waar beide vennootschappen, zowel de overdragende als overnemende vennootschap, hun zetel hebben;
- bekendmaking in het Belgisch Staatsblad van het voorstel tot overdracht;
- opstellen van een schriftelijk verslag door het bestuursorgaan waarin vanuit juridisch en economisch oogpunt, de wenselijkheid en voorwaarden van de overdracht worden toegelicht en verantwoord;
- besluit genomen door de buitengewone algemene vergadering tot overdracht respectievelijk overname van de bedrijfstak;
- authentieke akte van overdracht;
- registratie, neerlegging en bekendmaking.

FISCAALRECHTELIJK ASPECT

Directe belastingen

Voor de directe belastingen (vennootschapsbelasting) is de meerwaarde die gerealiseerd wordt op de verkoop van de activa belastbaar (aan 33,99%). Deze operatie is in principe op termijn belastingneutraal gezien de overnemende vennootschap de overgenomen activa zal kunnen afschrijven en bijgevolg een gelijkaardige belastingbesparing kan realiseren.

Indien de overlater de ontvangen verkoopprijs herbelegt op de wijze en binnen de termijn zoals de wet bepaalt, kunnen de meerwaarden op de immateriële en materiële vaste activa gespreid worden belast a rato van de afschrijvingen op de herbeleggingen.

Vaste versus variabele prijs

Bij de overdracht van een bedrijfstak zijn er in principe twee manieren om de overdrachtprijs vast te stellen: ofwel een vaste prijs als tegenwaarde voor het overgedragen actief en passief ofwel een variabele prijs die mogelijks afhankelijk is van bepaalde te realiseren criteria (zoals bv. toekomstig te genereren omzet, marge of andere ...).

Zo is het mogelijk om de verkoopprijs op basis van een combinatie van beide technieken vast te leggen. Onafhankelijk of het gaat om een vaste dan wel variabele prijs dient de verkoop te gebeuren aan marktconforme waarde.

Het verschil tussen beide vaststellingswijzen van de overnameprijs is relevant voor het tijdstip van belastbaarheid:

- a) vaste prijs
De belastbaarheid in de vennootschapsbelasting bij een overdracht van bedrijfstak ontstaat in principe op de datum waarop de schuldvordering ontstaat en een zeker karakter heeft verkregen. Een schuldvordering is een zekere en vaststaande schuldvordering van zodra het bestaan ervan geen ernstige

Ludo Lievens, Lievens & Co Consulting

twijfel lijdt en het bedrag bekend is. Het heeft geen belang dat de schuldvordering dan niet onmiddellijk opeisbaar is of slechts in verscheidene termijnen moet worden betaald. Het feit dat de betaling van de verkoopprijs kan gespreid worden over verschillende jaren, belet niet dat er sprake kan zijn van een zekere en vaststaande schuldvordering op datum van de overeenkomst.

b) variabele prijs

Bij een variabele prijs is er nog geen zekere en vaststaande schuldvordering op de datum van de overeenkomst. Deze manier om de prijs vast te stellen is voor de overdrager fiscaal gunstiger daar de belastbare grondslag maar tot stand komt naarmate de prijs vastgesteld wordt. Daarentegen moet gesteld worden dat de overdrager zijn definitieve verkoopprijs slechts zal kennen na verloop van tijd.

Een variabele prijs, bijvoorbeeld bepaald op basis van een percentage van de toekomstige omzetcijfers, zal aanleiding geven tot een in de tijd gespreide taxatie, met name elk jaar vanaf het ogenblik dat het bedrag van de schuldvordering vaststaat.

Registratierechten

Wat betreft de registratierechten zal bij de overdracht van een bedrijfstak het algemeen vast recht van 25 euro verschuldigd zijn, behoudens indien er bedrijfsgebouwen mee verkocht worden. In dat geval zijn in principe evenredige registratierechten (10%) van toepassing.

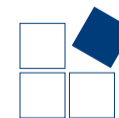
BTW

Gezien een bedrijfstak wordt overgedragen kan deze operatie onder toepassing van artikel 11 W. BTW verlopen (op voorwaarde dat alle elementen van het handelsfonds worden overgedragen). Op de overdracht zal bijgevolg in principe geen BTW verschuldigd zijn.

Conclusie:

In een aantal specifieke omstandigheden kan de verkoop van een bedrijfstak interessanter zijn dan de verkoop van aandelen, indien de kandidaat-koper daardoor in de mogelijkheid is om een hogere prijs te betalen voor de overname van het handelsfonds.

Ludo Lievens,
Lievens & Co Consulting

LIEVENS & Co Consulting
Corporate Finance
www.lievens.be

Kluwer
a Wolters Kluwer business